

**ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І
ТОРГІВЛІ**

Кафедра фінансів та банківської справи

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**щодо підготовки та захисту
кваліфікаційної роботи зі спеціальності
072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок,
освітня програма «Фінанси і кредит»
за другим (магістерським) рівнем вищої освіти**

Полтава - 2024

Автори: *О. В. Яріш*, доцент кафедри фінансів та банківської справи Полтавського університету економіки і торгівлі, к. е. н.;
Г. М. Сидоренко-Мельник, доцент кафедри фінансів та банківської справи Полтавського університету економіки і торгівлі, к. е. н.,
Ю. А. Глущенко, доцент кафедри фінансів та банківської справи Полтавського університету економіки і торгівлі, к. е. н.

*Розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні
кафедри фінансів та банківської справи 30 квітня 2024 р.,
протокол № 9*

Яріш О.В., Сидоренко-Мельник Г.М., Глущенко Ю.А. Методичні рекомендації щодо підготовки кваліфікаційної роботи зі спеціальності **072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок освітня програма «Фінанси і кредит»** за другим (магістерським) рівнем вищої освіти – Полтава : РВЦ ПУЕТ, 2024.

Відповідальність за зміст навчально-методичного видання несе автори та завідувач кафедри фінансів та банківської справи.

Повне чи часткове відтворення, тиражування, передрук та розповсюдження даного видання без дозволу Полтавського університету економіки і торгівлі
ЗАБОРОНЕНО

Полтавський університет економіки і торгівлі, 2024 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
ПІДГОТОВКА ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	6
Вимоги до кваліфікаційної роботи	6
Організація виконання кваліфікаційної роботи.....	8
Вибір теми кваліфікаційної роботи	10
Пошук і вивчення літератури	12
Збір практичної інформації з теми дослідження	13
РОБОТА НАД РУКОПИСОМ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ...	14
Структура кваліфікаційної роботи.....	14
Зміст структурних елементів кваліфікаційної роботи	17
Складання і затвердження плану	26
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ...	28
Загальні вимоги.....	28
Порядок нумерації та правила оформлення таблиць, ілюстрацій і формул.....	30
Правила цитування та посилання на використані інформаційні джерела.....	31
Порядок оформлення додатків.....	32
ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	35
Загальні положення та процедура захисту	35
Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи.....	41
Додатки.....	43

ВСТУП

Виконання кваліфікаційної роботи із захистом її на відкритому засіданні екзаменаційної комісії з підсумкової атестації здобувачів вищої освіти, є важливим заключним етапом підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, освітня програма «Фінанси і кредит» ступеня магістра.

Кваліфікаційна робота є самостійним науковим дослідженням студента, що виконується за тематикою наукових досліджень кафедри фінансів та банківської справи, а також свідчить про рівень теоретичної та практичної підготовки автора, його спроможність розуміти професійні проблеми, вирішувати їх у сучасних умовах господарювання.

Зміст кваліфікаційної роботи й рівень її захисту визнаються одним з основних критеріїв відповідності професійному призначенню випускника спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок освітня програма «Фінанси і кредит» другого (магістерського) рівня вищої освіти та оцінки якості реалізації освітньо-професійної програми.

Мета кваліфікаційної роботи:

– систематизація, закріплення і поглиблення теоретичних знань та практичних навичок відповідно до компетенцій магістра зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок освітня програма «Фінанси і кредит», формування вмінь їх застосування для вирішення конкретних виробничих і наукових завдань;

– розвиток навичок самостійної науково-дослідної роботи й оволодіння сучасними дослідницькими методиками;

– набуття досвіду аналізу отриманих результатів досліджень, формування власних висновків і нових положень та їх публічного захисту.

Кваліфікаційна робота повинна носити творчий характер, розкривати сучасні напрями вдосконалення фінансового механізму конкретних суб'єктів підприємництва, банків та небанківських фінансово-кредитних установ, ринкових інституцій, державних структур, на матеріалах яких вона виконується, мати наукове (подальше поглиблення методологічних аспектів вирішення обраної для розгляду проблеми) та практичне (розробка конкретних аргументованих пропозицій, спрямованих на ефективне використання

всіх видів ресурсів та прийняття оптимальних управлінських рішень) значення.

Зміст та оформлення кваліфікаційної роботи повинні відповідати вимогам Положення про кваліфікаційну роботу Полтавського університету економіки і торгівлі (ДПСЯ М-9-8.5.1-19-05-23).

ПІДГОТОВКА ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Вимоги до кваліфікаційної роботи

1. **Актуальність теми дослідження** Визначається необхідністю й невідкладністю розв'язання певного фінансового питання, що існує у практиці функціонування фінансових ринків, державних фінансів, конкретних суб'єктів підприємництва різних видів економічної діяльності, банків та небанківських фінансово-кредитних установ тощо.
2. **Формування цілісної концепції досліджуваної проблеми** Забезпечується логічною структурою плану кваліфікаційної роботи, який підпорядковує зміст основних розділів, а в їх розрізі – питань, розкриттю обраної для дослідження теми й методикою дослідження, що представляє собою сутність методів і прийомів об'єктивного й цілеспрямованого вивчення явищ і процесів.
3. **Системний чи комплексний підхід до теми дослідження** Розгляд об'єкта дослідження як системи – цілісного комплексу взаємопов'язаних складових.
Забезпечується використанням знань різних дисциплін для багатоаспектної характеристики предмета дослідження.
4. **Теоретичний аналіз досліджуваної проблеми з елементами дискусійності** Полягає у проведенні змістовної дискусії за темою дослідження на основі глибокого вивчення генезису досліджуваного явища та наукових публікацій вітчизняних і зарубіжних авторів – представників різних концепцій, наукових шкіл, виявленні розбіжностей між ними, а також висловлення свого власного бачення проблеми чи підходів до її розв'язання.
5. **Наукова новизна одержаних результатів дослідження** Це може бути вперше отримане особисто студентом наукове знання або, частіше, удосконалення чи подальший розвиток існуючих знань.
6. **Наукова етика** Обов'язкове згадування вчених, які вже працювали над досліджуваною темою, з описом їх досягнень.
Недопустимість плагіату. Обов'язкове посилання на авторів, чії думки, схеми, таблиці та будь-яка інша інформація використані в дипломній роботі.

7. Застосування сучасних методів дослідження та інформаційних технологій	Поєднання традиційних методів із сучасними під час розв'язання окремих завдань дослідження.
8. Достовірність інформаційного забезпечення дослідження	Забезпечується шляхом використання реальної інформації про діяльність ринкових структур, суб'єктів підприємництва чи установ, на матеріалах яких виконувалось дослідження.
9. Реальність розробок і пропозицій автора кваліфікаційної роботи	Забезпечується: рівнем обґрунтування рекомендацій, врахуванням у них конкретики діяльності підприємства; достовірністю розрахунків фінансово-економічної та соціальної ефективності.
10. Виявлення загальних тенденцій і закономірностей предмета дослідження	Забезпечується використанням та співставленням інформації декількох суб'єктів підприємництва, фінансово-кредитних установ, організацій тощо.
11. Бачення розвитку предмета дослідження	Забезпечується прогнозуванням об'єкта (предмета) дослідження на один-два наступних роки.
12. Науковий стиль мови кваліфікаційної роботи	Дотримання основних вимог наукової професійної мови.
13. Часткова апробація отриманих результатів дослідження	Здійснюється шляхом виступів на різноманітних наукових конференціях.
14. Відповідність оформлення державним стандартам	ДСТУ 3008-95 "Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення" ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».
15. Додержання графіка виконання	Контролюється шляхом регулярного порівняння завдань календарного плану й фактичного виконання.

Зміст кваліфікаційної роботи передбачає:

- обґрунтування актуальності та мети дослідження, формулювання завдань фінансово-економічного, виробничого, організаційно-управлінського характеру;
- оцінку стану вирішення проблеми за матеріалами досліджень вітчизняних і зарубіжних авторів;
- обґрунтування певного розуміння питань, що розглядаються в роботі;
- викладення методики дослідження;
- детальну характеристику предмета дослідження і різнобічний розгляд обраної теми;
- аналіз самостійно зібраного й опрацьованого практичного матеріалу;
- узагальнення результатів дослідження, що мають теоретичне, прикладне або науково-методичне значення, та аргументовані пропозиції щодо їх використання.

У процесі підготовки й захисту кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти має довести:

- здатність творчо мислити;
- володіння методами досліджень, що використовувались у роботі;
- здатність до аналізу отриманих результатів і розробки висновків та пропозицій, уміння аргументовано їх захищати;
- знання та вміле використання сучасних методів фінансового менеджменту;
- уміння оцінити можливості використання отриманих результатів у виробництві;
- володіння сучасними інформаційними технологіями здійснення досліджень та оформлення роботи.

За всі відомості, викладені в роботі, достовірність і порядок використання фактичного матеріалу та іншої інформації під час її написання, обґрунтованість висновків і положень, що в ній містяться, несе відповідальність безпосередньо автор.

Організація виконання кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота виконується під керівництвом наукового керівника, який призначається кафедрою фінансів та банківської справи із числа викладачів кафедри. Науковий керівник і тема

кваліфікаційної роботи затверджуються наказом ректора університету відповідно переліку тематики кваліфікаційних робіт, орієнтовний перелік яких показаний у додатку А.

Кваліфікаційна робота виконується відповідно до завдання та календарного графіка виконання кваліфікаційної роботи, що видається науковим керівником і затверджується завідувачем кафедри (дод. Б). У завданні вказується тема кваліфікаційної роботи, науковий керівник, календарний план виконання.

Кафедра постійно контролює хід виконання здобувачами вищої освіти кваліфікаційної роботи шляхом проведення кафедральних перевірок дотримання термінів написання окремих розділів, під час яких встановлюється готовність роботи у процентах. У разі значного відставання від календарного графіка без поважних причин здобувач вищої освіти може бути відрхований з університету за поданням кафедри.

Науковий керівник кваліфікаційної роботи допомагає студенту в розробці плану роботи (дод. Г), надає рекомендації з підбору й використання необхідної літератури, збору й обробки економічної інформації за темою дослідження, а також в узагальненні результатів дослідження та розробці практичних рекомендацій. Він консультує студента з питань написання роботи, контролює хід її виконання, інформує кафедру про стан готовності роботи, готує відгук на неї, у якому дає оцінку праці здобувача вищої освіти. Керівник має право бути присутнім на захисті роботи в Екзаменаційній комісії (ЕК).

Кваліфікаційна робота виконується в такій послідовності:

1. Вибір бази дослідження (суб'єкт підприємництва, банк, небанківська фінансова установа, державні органи органи Державної казначейської служби України, Державної податкової служби України, департаменти фінансів обласних державних адміністрацій, фінансові управління обласних, районних державних адміністрацій та фінансові управління органів місцевого самоврядування), на матеріалах якої буде виконуватися кваліфікаційна робота. База дослідження може мати самостійну звітність або її діяльність створює можливість для інформаційного забезпечення обраної теми кваліфікаційної роботи.

2. Вибір теми кваліфікаційної роботи (повинна відповідати виду діяльності, стану бази дослідження, мати для неї практичне значення тощо).

3. Обґрунтування актуальності теми, формулювання мети й завдань дослідження, об'єкта та предмета дослідження, періоду, за який буде аналізуватися економічна інформація.

Примітка. Пункти 1, 2, 3 виконуються одночасно. Щоб перейти до пункту 4 потрібно затвердити тему роботи й обрану базу дослідження на кафедрі.

4. Отримання завдання та розробка календарного графіка написання кваліфікаційної роботи.

5. Пошук та опрацювання наукової, методичної й довідкової літератури, законодавчих, нормативних та інструктивних матеріалів за темою кваліфікаційної роботи.

6. Розробка й погодження з науковим керівником розгорнутого плану кваліфікаційної роботи.

7. Збір та обробка практичного матеріалу.

8. Написання кваліфікаційної роботи згідно із затвердженим завданням.

9. Оформлення тексту роботи й ілюстративного матеріалу відповідно до чинних вимог, розроблених на кафедрі фінансів та банківської справи.

10. Перевірка кваліфікаційної роботи на академічний плагіат відповідно до Положення про запобігання випадків академічного плагіату (ДПСЯ ПД 9-8.5.1-198-05-23).

11. Упровадження результатів дослідження.

12. Отримання відгуку наукового керівника.

13. Перевірка завідувачем кафедри та отримання допуску до захисту.

14. Зовнішнє рецензування провідними фахівцями, практичними працівникам галузі допущеної до захисту кваліфікаційної роботи.

15. Захист кваліфікаційної роботи.

Вибір теми кваліфікаційної роботи

Вибір теми кваліфікаційної роботи має виключно вагоме значення.

Тема кваліфікаційної роботи має бути актуальною, становити певний практичний інтерес та відповідати сучасному стану і перспективам розвитку науки, Стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, ОПІ тощо. Перелік тем кваліфікаційних робіт визначаються випусковою кафедрою на підставі розробленої тематики, яка щорічно корегується з урахуванням накопиченого

досвіду наукових розробок, рекомендацій екзаменаційної комісії, стану розвитку галузі.

Здобувачу вищої освіти надається право самостійно обирати тему з рекомендованого випусковою кафедрою переліку (додаток А) або запропонувати свою (у разі аргументованого обґрунтування доцільності її розробки), або отримати завдання на удосконалення від підприємства (фірми) – замовника. Якщо здобувач вищої освіти у визначені графіком освітнього процесу терміни не мав змоги обрати тему кваліфікаційної роботи – це робить керівник.

Обираючи тему кваліфікаційної роботи, доцільно обирати достатньо вузьку за змістом проблему з тим, щоб можна було її глибоко та ґрунтовно дослідити. При цьому потрібно враховувати сферу своїх наукових, академічних чи професійних інтересів, досвід виступів на наукових гуртках, конференціях тощо, доступність практичних матеріалів за темою дослідження, актуальність проблеми для обраної бази дослідження тощо.

Вибрати тему кваліфікаційної роботи можуть допомогти такі прийоми:

1. Перегляд тем, рекомендованих кафедрою фінансів та банківської справи (додаток А). Ця тематика пов'язана з основними напрямками наукових досліджень кафедри, окремих викладачів, а також включає актуальні фінансово-економічні проблеми, що виникають за функціонування фінансового механізму держави, регіону, комерційних і некомерційних структур, фінансово-кредитних установ тощо.

2. Складання переліку актуальних фінансово-економічних проблем бази дослідження. Тут допоможе спілкування з фахівцями-практиками для виявлення таких питань у фінансово-кредитній сфері, що вимагають негайного вирішення.

3. Ознайомлення з аналітичними оглядами та статтями в періодиці, матеріалами наукових конференцій.

4. Перегляд в електронних базах наукових бібліотек України захищених дисертацій та їх авторефератів із метою пошуку невирішених питань і подальших напрямів дослідження.

5. Кваліфікаційні роботи також можуть виконуватися за тематикою, яку замовляють підприємства, установи та організації, що уклали з ПУЕТ договори/меморандуми про співпрацю, або на яких здобувачі вищої освіти проходили практику чи з якими пов'язана їх майбутня трудова (підприємницька) діяльність.

Показником змісту теми може слугувати кількість слів в її назві. Чим менше слів, тим ширше тема. І навпаки, чим більше слів у назві, тим вузччу область охоплює тема. Теми кваліфікаційних робіт частіше за все складаються з 8–10 слів, включаючи сполучники, прийменники й те, що як підзаголовок вказується в дужках (на матеріалах.... тощо).

У назві кваліфікаційної роботи доцільно відобразити суть наукової проблеми, мету дослідження та її завершеність. Рекомендовані кафедрою назви тем варто розглядати як основу для подальшої їх актуалізації. Одним із способів цього є їх розширення за допомогою таких словосполучень:

- стан та перспективи розвитку;
- у сучасних умовах;
- в умовах ризику та невизначеності;
- в умовах сучасних викликів;
- в умовах антикризового управління;
- для суб'єктів господарювання певного виду економічної діяльності, регіону;
- методичне та організаційне забезпечення;
- імітаційне моделювання та інформаційне забезпечення тощо.

Для затвердження теми кваліфікаційної роботи студент подає на кафедру заяву, у якій вказує назву теми, а також найменування і характер діяльності бази дослідження.

Кафедра розглядає заяви, виключає дублювання в разі претензії двох чи більше здобувачів вищої освіти на виконання однакових або споріднених тем, затверджує їх на засіданні кафедри та призначає наукових керівників.

Зміна або уточнення теми здійснюється за поданням завідувача кафедри та затверджується наказом ректора. Зміна затверджених тем кваліфікаційної роботи за два місяці до атестації не допускається.

Пошук і вивчення літератури

Кваліфікаційну роботу здобувач вищої освіти виконує за допомогою глибокого вивчення законодавчих актів Президента України, Верховної Ради України, Міністерства фінансів України, Міністерства цифрової трансформації України, нормативних, інструктивних і методичних матеріалів, Кабінету Міністрів України, Державного комітету статистики України, Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, а також наукової, довідкової, навчальної та іншої літератури останніх

років видання з теми дослідження. Працювати потрібно з діючими правовими актами в кодифікованій формі (із внесеними в текст змінами й доповненнями, розміщеними на офіційному веб-сайті Верховної Ради України <https://zakon.rada.gov.ua> та офіційних сайтах міністерств та відомств).

Для пошуку необхідної літератури за темою кваліфікаційної роботи необхідно використовувати бібліотечні каталоги, тематичні підбірки, збірники анотацій, бібліографію в навчальних і наукових виданнях, посилання в монографіях та наукових статтях, спеціальні бібліографічні видання тощо. Доцільно ознайомитися з публікаціями в економічних журналах та газетах за останні два–три роки, а також із матеріалами відповідних галузевих видань.

Рекомендується використовувати електронний каталог бібліотеки та інституційний репозитарій ПУЕТ (<http://lib.puet.edu.ua/>), Інтернет, електронні інформаційно-довідкові системи, що дозволяють отримати оперативну оновлювану інформацію, зокрема:

- BASE: Bielefeld Academic Search Engine — одна з найбільших у світі пошукових систем, спеціалізованих на пошуку наукових документів відкритого доступу в Інтернеті;

- Google Scholar — система, орієнтована на пошук наукової літератури за різними галузями знань та різними джерелами;

- JournalTOCs Discovery Service — сервіс пошуку серед найбільшої БЕЗКОШТОВНОЇ колекції ЗМІСТІВ наукових журналів (Tables of Contents (TOCs)). Сервіс JournalTOCs корисний для дослідників, студентів, бібліотекарів: всіх, хто слідкує за оперативною науковою інформацією;

- OAIster — зведений каталог мільйонів записів, представляє відкритий доступ до цифрових ресурсів. OAIster «збирає» описову інформацію (метадані) з колекції відкритого доступу по всьому світу, використовуючи OAI-PMH (the Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting). Сьогодні OAIster включає в себе більше 25 мільйонів записів, представляє цифрові ресурси від більш ніж 1157 учасників.

- Scirus — науково-орієнтована пошукова система в Інтернеті. Понад 450 млн. спеціалізованих веб-сайтів наукової інформації (журнали, веб-сторінки учених, навчальні матеріали, препринти, патенти, документи з тематичних та інституційних репозитаріїв).

- SCImago Journal & Country Rank — аналітичний портал, на якому представлені наукові показники по журналах та країнах. Аналіз

базується на інформації, що міститься в базі даних Scopus® (Elsevier B.V.).

– [ScientificCommons.org](https://www.scientificcommons.org) — платформа, яка забезпечує вільний доступ до наукових робіт різноманітної тематики, опублікованих та розташованих в відкритих депозитаріях усього світу.

– [Simple Search Metadata in Open Ukraine Archives](https://simplesearch.org/) — Система пошуку у відкритих архівах України — надає можливість одночасного пошуку повнотекстової наукової інформації у відкритих вітчизняних репозитаріях.

– [WorldWideScience.org](https://www.worldwide-science.org/) — глобальна наукова пошукова система, яка здійснює пошук інформації по національних та міжнародних наукових базах даних та порталах.

Запис окремих положень, фактів, таблиць, схем, статистичних матеріалів здійснюється або своїми словами, або у вигляді цитат.

За кожним записом обов'язково вказується джерело, з якого він зроблений. Це дозволяє за потреби легко знайти його повторно, щоб уточнити або розшифрувати матеріал.

Збір практичної інформації з теми дослідження

Кваліфікаційна робота повинна базуватися на достатньому обсязі інформації, що всебічно характеризує діяльність бази й об'єкт дослідження.

Зокрема, для виробничих підприємств кафедрою фінансів та банківської справи рекомендується такий склад практичної інформації:

- статут та установчий договір підприємства;
- види діяльності й характеристика продукції;
- організаційна та виробнича структури;
- штатний розклад;
- фінансова та статистична звітність;
- бухгалтерська документація щодо предмета дослідження;
- планові розробки;
- виступи та звіти керівників підприємств;
- інноваційні та інвестиційні проекти;
- макети й економічні розробки провідних підрозділів;
- інформація, надана спеціалістами підприємств, тощо.

Слід відмітити, що в разі потреби перелік інформації може бути розширений. Корисно доповнювати її оперативними даними, а також пропозиціями керівників підприємства та його провідних фахівців

щодо напрямів розвитку підприємства та прогнозних оцінок його діяльності. Корисно мати інформацію щодо ринку, на якому функціонує підприємство, галузі, конкурентів, споживачів, макроекономічні дані за темою дослідження тощо.

Склад інформаційної бази інших суб'єктів підприємництва, банків, небанківських фінансових установ, бюджетних структур, фінансових підрозділів у державних органах влади та органах місцевого самоврядування тощо, матиме свою специфіку.

Мінімальний період, за який аналізується інформація – **три** роки. У випадках, коли передбачається моделювання економічних процесів, цей термін збільшується за згодою наукового керівника.

На основі зібраної інформації надається економічна характеристика бази дослідження, розраховуються техніко-економічні показники діяльності.

Вивчення техніко-економічних і фінансових показників є важливим і відповідальним етапом дослідження, тому що дозволяє поряд із теоретичним дати практичне обґрунтування актуальності та значимості проблеми, що розглядається.

Такий попередній аналіз повинен проводити кожний студент, незалежно від теми кваліфікаційної роботи, оскільки це дає можливість оцінити загалом діяльність бази дослідження, її фінансовий стан, виявити тенденції і проблеми, що сформувалися. Він є корисним під час проведення будь-якого дослідження.

РОБОТА НАД РУКОПИСОМ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Структура кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота є видом науково-дослідної роботи здобувача вищої освіти, а її виконання – складовою атестації й заключним етапом підготовки здобувача вищої освіти ступеня магістр. Її оцінюють не лише за теоретичною науковою цінністю, актуальністю теми та прикладним значенням отриманих результатів, але й за рівнем її загальної підготовки, що, передусім знаходить відображення у структурі роботи і відповідності вимогам її складових.

Кваліфікаційна робота складається з інформаційно-вступної частини, основної частини, переліку інформаційних джерел і додатків.

Інформаційно-вступна частина містить такі структурні елементи: титульну сторінку (додаток Б), реферат (додаток Ж, И), зміст (додаток К), перелік умовних позначень (за необхідності), вступ.

Реферат, обсягом 300–500 слів, має відображати інформацію про виконану роботу й готується двома мовами (українською та іноземною) (дод. Ж, И).

Зміст має включати: вступ; найменування всіх розділів, підрозділів із зазначенням початкових сторінок цих матеріалів (дод. К).

Перелік умовних позначень (за потребою) подається після змісту з нового аркуша і повинен включати пояснення всіх застосовуваних у роботі непоширених специфічних і маловідомих скорочень, нових символів, термінів тощо.

У вступі розкривається сутність обраної наукової проблеми, її актуальність, стан розробки й обґрунтування необхідності проведення дослідження; визначається мета та основні завдання роботи, об'єкт і предмет дослідження, наукова новизна і практична значущість роботи. Доцільно зазначити інформацію про участь здобувача вищої освіти у науково-дослідній роботі, у роботі студентського наукового товариства/гуртка, у студентських наукових конференціях, наявність власних публікацій.

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з трьох розділів (за обґрунтованої потреби кількість розділів може бути збільшено).

У першому розділі розглядаються теоретичні аспекти проблеми.

У другому – предмет розвідки аналізується за матеріалами конкретних баз дослідження, також можуть розглядатися методичні аспекти теми.

Третій розділ – прикладний. У ньому обґрунтовуються напрями й заходи з удосконалення предмета дослідження.

Після кожного розділу наводяться висновки. Висновки повинні відображати конкретні результати, отриманні на відповідному етапі дослідження.

У загальних висновках викладаються: основні підсумки проведеного дослідження, оцінка отриманих результатів роботи, відповідно до поставлених завдань, з урахуванням передових тенденцій вирішення поставленої мети; потенційні сфери використання результатів проведеної роботи, її виробнича, наукова та економічна значущість. Текст висновків можна викласти за пунктами.

З нового аркуша починається список використаних інформаційних джерел, який оформлюється відповідно до стандартів із бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний список використаної літератури становить одну з істотних частин дослідження і відображає самостійну творчу роботу студента.

У додатках вміщують матеріал, який:

– є необхідним для підтвердження достовірності й реальності використаної інформації;

– є необхідним для повноти кваліфікаційної роботи, але включення якого до розділів роботи може змінити впорядковане й логічне уявлення про неї;

– не може бути послідовно розміщений в основній частині роботи через великий обсяг.

Отже, до додатків можуть бути включені:

– фінансова та статистична звітність, установчі документи тощо підприємств, установ та організацій, на матеріалах яких виконувалася кваліфікаційна робота;

– інформаційне забезпечення обраної теми дослідження, відмінне від фінансової та статистичної звітності;

– ілюстрації або таблиці з великим обсягом (сторінка й більше), узагальнений аналіз яких наведений в основній частині;

– матеріали, які через великий обсяг, специфіку викладення або форму подання не можуть бути внесені до основної частини (проміжні математичні докази, розрахунки; методики, опис комп'ютерних програм, розроблених у процесі виконання роботи, та ін.).

Кафедра фінансів та банківської справи рекомендує такі обсяги (у сторінках) структурних елементів кваліфікаційної роботи, наведених у порядку розташування:

1. Титульна сторінка	1
2. Довідка про результати перевірки на академічний плагіат	1
3. Завдання та календарний графік виконання кваліфікаційної роботи (дод. В)	
4. Відгук наукового керівника (дод. Д)	1-2
5. Реферат (українською та іноземною мовами) (дод. Ж, И)	2
6. Довідка про впровадження результатів наукового дослідження (дод. М)	1
7. Зміст	1-2
8. Вступ	2–3
9. Перший розділ основної частини	15–20
10. Висновки за розділом 1	1-2
11. Другий розділ основної частини	35–40
12. Висновки за розділом 2	1-2
13. Третій розділ основної частини	15–20
14. Висновки за розділом 3	1-2
15. Висновки	3–4
16. Перелік інформаційних джерел	80–100 найменувань

17. Додатки

за потреби

Документи, які підшиваються у кваліфікаційну роботу після титульного аркуша та не нумеруються:

- висновки про результати перевірки на академічний плагіат;
- завдання і календарний графік виконання кваліфікаційної роботи;
- відгук наукового керівника (дод. Д);
- довідка про рекомендації щодо впровадження і використання результатів дослідження по кваліфікаційній роботі (дод. М);

Документи, які не підшиваються у кваліфікаційну роботу та розміщуються у конверті:

- зовнішня рецензія на кваліфікаційну роботу (дод. Е);
- лист оцінювання кваліфікаційної роботи (дод. П, С).

Загальний обсяг кваліфікаційної роботи повинен становить 75–95 сторінок друкованого тексту (не враховуючи додатків, переліку інформаційних джерел, таблиць і рисунків, що повністю займають площу сторінки).

Кожний розділ основної частини роботи складається, як правило, із трьох підрозділів. В окремих випадках, за згоди наукового керівника, можна зменшити кількість підрозділів у третьому розділі до двох або збільшити в будь-якому до чотирьох.

Зміст структурних елементів кваліфікаційної роботи

Вступ. Вступ можна розглядати як розгорнуту анотацію підготовленої до захисту кваліфікаційної роботи. У вступі викладається оцінка сучасного стану проблеми на основі аналізу вітчизняної та зарубіжної літератури із зазначенням практично вирішених завдань, існуючих проблем у даній галузі, світових тенденцій вирішення поставлених завдань, актуальність теми; мета та основні завдання роботи; об'єкт та предмет дослідження, галузь застосування результатів. У Вступі доцільно зазначити інформацію про участь здобувача вищої освіти у науково-дослідній роботі, у роботі студентського наукового товариства, у студентських наукових конференціях, наявність власних публікацій. Обсяг вступу складає 2-3 сторінок друкованого тексту.

Починається вступ з обґрунтування актуальності теми дослідження, під якою розуміється міра її важливості в даний момент для розв'язання певної проблеми. Чітке формування новітніх проблем значною мірою визначає загальну спрямованість дослідження за темою кваліфікаційної роботи. Щоб показати стан розробленості

теми, зазначаються прізвища авторів, праці яких мають суттєве значення для дослідження обраної теми. Оцінивши їх вклад, формулюють питання, що залишилися невирішеними, і так визначають своє місце в розв'язанні проблеми. У результаті огляд літератури повинен призвести до висновку, що саме дана тема ще не розкрита (або розкрита лише частково, або не в тому аспекті), тому потребує подальшої розробки. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання.

При написанні тексту кваліфікаційної роботи актуальність простежується через реалізацію мети і завдань дослідження.

Мета роботи відображає той науковий результат, який має бути отриманий на підставі проведеного дослідження. Формулювання мети дослідження кваліфікаційної роботи зазвичай починається словами «виявити шляхи підвищення ефективності господарської діяльності (резерви, напрями, тощо)», «проаналізувати і узагальнити досвід (закономірності, тенденції, тощо)», «виявити можливості використання в практиці» та ін.

Такі формулювання як «підвищення ефективності...», «вдосконалення діяльності...» тощо визнаються неточними, оскільки така редакція характеризує мету, з якою здійснюються господарські функції підприємства, а не мету досліджень за темою кваліфікаційної роботи. Сформульована мета дослідження визначає його завдання, які частіше за все виступають як часткові, порівняно самостійні цілі.

Завдання кваліфікаційної роботи формулюються, як правило, у відповідності до переліку науково-практичних питань, визначених планом дослідження. Приклади формулювання змісту завдань: «вивчити...», «виявити...», «дослідити...», «критично оцінити...», «визначити...», «розробити...», «обґрунтувати...», «удосконалити...» тощо. Перелік завдань дослідження визначається послідовністю, що зумовлена внутрішньою його логікою.

Об'єкт – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і є підставою для дослідження. За змістом об'єкт має відображати певний аспект світогосподарської практики або наукового знання. Об'єкт повинен завжди знаходитися в області даної науки й не виходити за її межі.

Предмет є частиною об'єкту дослідження, він конкретизує спрямування наукового пошуку. Під час формулювання предмета дослідження слід пам'ятати, що він повинен співпадати з його темою або за звучанням бути дуже близьким до неї.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне й часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка слугує предметом дослідження.

Методи дослідження визначаються на підставі концепцій, здобутків наукових шкіл та відповідних теоретико-методологічних спрямувань. Перелік використаних методів дослідження (інформаційних технологій) подають не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалося тим чи тим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Інформаційну базу досліджень утворюють законодавчі та нормативні документи, офіційні статистичні матеріали, наукові публікації, достовірні джерела інформаційних ресурсів мережі Інтернет, а також дані фінансової звітності конкретних підприємств, установ та організацій, тощо.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами (за наявності) – ця інформація визначається у вступі як посилання на участь автора у зазначених видах робіт кафедри фінансів та банківської справи.

Галузь застосування результатів дослідження (відповідно до наявності – за виданим документом) визначає практичну значущість та наукову цінність дослідження. Вона ідентифікується на основі такого: а) публікації в наукових виданнях; б) апробації результатів дослідження на наукових конференціях, семінарах, конкурсах, тощо.

Основна частина кваліфікаційної роботи, як правило, складається із трьох розділів. До розділів складаються висновки, в яких узагальнюється матеріал відповідно до змісту кожної з таких складових кваліфікаційної роботи. Висновки за розділами виділяються в окремий підрозділ, обсягом 1-2 сторінки.

У першому розділі міститься огляд інформаційних джерел. У цій частині кваліфікаційної роботи викладаються основні теоретичні положення теми. Виходячи з рівня розробленості теми у сучасній економічній науці, визначаються дискусійні питання, невирішені проблеми та не повною мірою розкриті аспекти. При огляді літератури, у першу чергу, варто використовувати новітні видання, зокрема, з часописів останніх 5-ти років. В залежності від мети та поставлених завдань, необхідно проаналізувати найважливіші, досягнення теорії і практики з проблеми, що досліджується. Необхідно визначити, які питання за теперішнього часу не є достатньо дослідженими, і викласти власну думку стосовно даної проблеми. Для здійснення аналізу мають бути застосовані теоретико-методологічні

підходи, які визначені в межах політекономії, макроекономіки та мікроекономіки. Економічну сутність аналізованих понять, явищ, їх значення потрібно розглядати з макро- та мікроекономічних позицій. Макроаналіз теми повинен супроводжуватися статистичним матеріалом на рівні держави, регіону, галузі.

Цей розділ роботи має містити елементи дискусії, полеміку автора та його чітко визначену позицію із цієї проблеми, що характеризує рівень науково-теоретичної підготовки випускника. Рекомендований обсяг першого розділу – 15-20 сторінок друкованого тексту.

Другий розділ кваліфікаційної роботи. У другому розділі кваліфікаційної роботи аналізується фактичний стан об'єкта (предмета) дослідження, розглядаються існуючі методичні та організаційні основи теми. Його завданнями є: охарактеризувати базу дослідження, на матеріалах якої виконується кваліфікаційна робота; розкрити організаційні основи функціонування об'єкта дослідження; провести конкретний аналіз предмета дослідження з виявленням проблем і резервів, закономірностей розвитку тощо.

Характеристика бази дослідження є важливим елементом більшості кваліфікаційних робіт. Складається вона із загальних відомостей та результатів аналізу основних техніко-економічних і фінансових показників.

Надаючи загальні відомості, доцільно відмітити: юридичний статус; місію та структуру; види діяльності; важливі минулі й заплановані події; ринкові позиції тощо.

Техніко-економічні й фінансові показники діяльності підприємства необхідно привести в табличній формі за три останніх роки з абсолютним і відносним порівнянням результатів. Аналізуючи інформацію слід оцінювати не тільки зміни ключових показників та їх складових, але виявляти тенденції, порівнювати темпи змін споріднених показників, позиціонувати відносно інших подібних структур, до середньогалузевих значень тощо. Результати аналізу доцільно ілюструвати графіками та діаграмами.

Основними джерелами інформації для виконання другого розділу є річні фінансові звіти, документи бухгалтерського обліку, перспективні і річні плани підприємства, дані державної та відомчої статистики, матеріали експертних оцінок, отримані в результаті обстежень; можуть використовуватись також оперативні показники внутрішньогосподарського аналізу. Джерелами інформації щодо діяльності підприємства є також регламентуючі документи (Статут, засновницький договір, положення про підрозділи тощо).

Зрозуміло, що інші бази дослідження будуть мати свої специфічні риси та властиві тільки їм показники діяльності. Наприклад, якщо темою передбачено макроекономічний або наднаціональний рівень аналітики, зміст другого розділу, як правило, віддзеркалює сучасну світогосподарську практику та містить оцінку стану, динаміки, основних тенденцій, окремих явищ і феноменів. З цією метою слід використовувати монографічні дослідження, періодичну економічну літературу, дані державної й відомчої статистики, досвід роботи аналогічних підприємств (організацій), дані спеціальних економічних і соціологічних досліджень, інформаційно-аналітичні матеріали міжнародних організацій.

Масив даних має бути достатнім для коректного аналізу із застосуванням розгалуженого методичного інструментарію. Обсяг розділу повинен становити 35-40 сторінок друкованого тексту

Третій розділ кваліфікаційної роботи. У розділі на основі проведеного аналізу та практики діяльності бази дослідження визначаються шляхи й розробляються конкретні заходи з ліквідації виявлених недоліків, використання внутрішніх резервів, покращання стану об'єкта дослідження. За запропонованими заходами підраховується їх економічна та соціальна ефективність, вплив на фінансовий стан суб'єкта господарювання (банку, небанківських фінансово-кредитних установ та інших баз дослідження), визначаються джерела фінансування. Розділ завершується рекомендаціями з поліпшення економічної роботи стосовно об'єкта дослідження (питання планування, прогнозування, обліку, контролю, організації управління, цифровізації тощо).

У розділі обґрунтовується необхідність фінансового регулювання предмета дослідження, розробляються рекомендації щодо поліпшення фінансового менеджменту на підприємстві, складається прогноз розвитку об'єкта дослідження, аналізуються можливі альтернативи рішень, здійснюються оптимізаційні розрахунки тощо.

Якщо робота має методичний характер, то у третьому розділі обґрунтовуються і розробляються нові методичні підходи з теми дослідження, викладаються організаційні питання їх впровадження у практику діяльності, здійснюються конкретні розрахунки за новою методикою, аналізуються відмінності отриманих результатів від розрахованих за існуючими підходами, підраховується ефективність упровадження в господарську практику, розглядаються можливості комп'ютеризації розрахунків тощо.

У третьому розділі доцільно використовувати економіко-математичні та економіко-статистичні методи та моделі дослідження

економічних процесів і явищ. Обсяг розділу повинен становити біля 15-20 сторінок друкованого тексту.

Висновки, у яких відбивається результат проведеного дослідження, є завершенням кваліфікаційної роботи. В них синтезується накопичена в основній частині наукова інформація у формі послідовного викладу отриманих підсумків і їх співвідношення із загальною метою і конкретними завданнями, поставленими та сформульованими у вступі. Саме тут міститься так зване вихідне знання, яке є новим відносно початкового.

Це вихідне знання не повинне підмінятися механічним підсумовуванням коротких резюме наприкінці розділів, а має містити те нове, істотне, що складає підсумкові результати дослідження, які часто оформляються у вигляді деякої кількості пронумерованих абзаців. Їх послідовність визначається логікою побудови кваліфікаційної роботи. На базі кінцевих результатів формулюється його наукова новизна, теоретична значущість і практична цінність.

Загальні висновки складаються на підставі висновків, отриманих за результатами дослідження по розділах.

Рекомендації повинні мати конкретний характер і бути повністю підтверджені проведенням дослідженням.

Реферат призначений для ознайомлення з кваліфікаційною роботою. Він має бути стислим та інформативним і в той же час дати уявлення про проведене дослідження.

Обсяг реферату – не більше 500 слів (бажано, щоб він уміщувався на одній сторінці формату A4) основної інформації про кваліфікаційну роботу в такій послідовності: відомості про обсяг і структуру роботи, кількість розділів, ілюстрацій, таблиць, додатків, а також джерел за переліком літератури; мета роботи; формулювання об'єкта та предмета дослідження; інформаційна база дослідження; методи дослідження; значущість роботи та висновки; рекомендації щодо використання результатів дослідження.

Після тексту реферату подається перелік із 5–10 ключових слів або словосполучень, що є найістотнішими для розкриття сутності кваліфікаційної роботи. Ці слова друкуються великими літерами в називному відмінку в рядок через коми.

Складання і затвердження плану

На основі розглянутої структури складається пристосований до особливостей теми план кваліфікаційної роботи і подається науковому

керівникові. Погоджений і затверджений останнім план є основою для підготовки і написання кваліфікаційної роботи (дод. Г).

Під час складання плану розрізняють:

1) попередній план, який у схематичному вигляді повинен містити основні питання проблеми в тій послідовності, у якій вони будуть розроблятися. На основі цього плану визначають, який саме матеріал накопичувати та яким чином це здійснювати;

2) остаточний план, який за своєю сутністю є удосконаленим попереднього плану в міру оволодіння матеріалом. У процесі написання кваліфікаційної роботи можуть бути отримані результати, що суттєво розширюють знання про предмет дослідження, але їх розробка не передбачалась попереднім планом. Тому в остаточний план можуть бути внесені зміни в кількість підрозділів, їх назви тощо. Такі уточнення можливі, слід тільки їх погодити з науковим керівником.

Будь-який план кваліфікаційної роботи повинен містити вступ, назви розділів і підрозділів, висновки.

Кожен із розділів є складовою кваліфікаційної роботи. Він висвітлює певний аспект теми й відповідно до її змісту та логіки повинен мати свій заголовок. Це означає, що назва теми й заголовки будь-якого з розділів не повинні співпадати.

Така ж вимога стосується і кожного з підрозділів, яких у розділі може бути від двох до трьох. Заголовок підрозділу не може повторювати заголовок розділу.

Заголовки окремих розділів, підрозділів, зазвичай, включають від 3 до 14 слів, тобто не більше за 2 машинописних рядки (інакше слід читати заголовок декілька разів пір'яд, щоб його осмислити).

Заголовок повинен адекватно відображати зміст вміщеного під ним тексту та бути коротким. Однак надмірна стислість небезпечна, бо чим коротший заголовок, тим він ширший за змістом. Отже, чим більше слів у заголовку, тим він точніший.

Остаточний план трансформується у зміст кваліфікаційної роботи (дод. К).

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги

Оформлення кваліфікаційної роботи здійснюється за допомогою комп'ютерного набору тексту на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210х297 мм) з використанням шрифту Times New Roman текстового редактора Word розміру 14 з полуторним міжрядковим інтервалом. Текст кваліфікаційної роботи необхідно друкувати, залишаючи поля. Поля кваліфікаційної роботи: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Кваліфікаційна робота друкується чорним кольором, без використання кольорових вставок та виділень (зазначене також стосується рисунків і таблиць). Шрифт має бути чітким, середньої жирності, однакової щільності.

Зміст включає перелік всіх складових кваліфікаційної роботи із зазначенням сторінок, на яких розміщується початок відповідного тексту. Складовими кваліфікаційної роботи, назви яких відображаються у змісті є: перелік умовних скорочень (вводиться у склад роботи за потреби), вступ, основні розділи, їх підрозділи, висновки до кожного з розділів, загальні висновки та пропозиції за результатами дослідження, перелік інформаційних джерел, додатки.

Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи, такі як «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами посередині симетрично до тексту. Кожен з названих розділів починають з нової сторінки. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. **Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати 2 інтервалам.** Кожна складова кваліфікаційної роботи (за виключенням підрозділів та висновків до розділу) повинна починатися з окремого аркуша. Підрозділи та висновки до розділу розпочинаються на тій же сторінці, на якій закінчився попередній. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в підбір до тексту.

Порядок нумерації та правила оформлення таблиць, ілюстрацій і формул

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без позначки «№».

Враховуються у загальну нумерацію сторінок, але не нумеруються титульний аркуш та зміст. Інші сторінки підлягають нумерації. Номер проставляють у правому верхньому куті стандартного аркушу без крапки в кінці.

Такі структурні частини кваліфікаційної роботи як зміст, перелік умовних скорочень, вступ, висновки, список інформаційних джерел не мають порядкового номера. При нумерації інших частин роботи, номер розділу розміщують після слова «РОЗДІЛ». Наприклад, «РОЗДІЛ 1». Після номера розділу крапка не ставиться.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Потім у тому ж рядку подається заголовок підрозділу. Наприклад: «2.2 Аналіз досягнення фінансової рівноваги за параметрами платоспроможності та фінансової стійкості ТОВ «Кременчуцький завод технічного вуглецю» за 2021-2023 роки» (відповідно другий підрозділ другого розділу).

Ілюстрації (схеми, графіки тощо) та таблиці мають подвійну нумерацію. Наприклад, «Рисунок 1.2 – Система...» або «Таблиця 3.2 – Динаміка показників...», що потрібно розуміти як другий рисунок, розміщений у першому розділі кваліфікаційної роботи, або друга таблиця, розміщена у третьому розділі. Таблиці і рисунки необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Приклади оформлення таблиць та рисунків наведено нижче.

Таблиця 2.1 - Розподіл власників криптовалюти за континентами на початок 2023 року [74]

Континент	Власники криптовалют, млн ос.	Частка населення, %	Населення, млн ос.	Частка, %
1	2	3	4	6
Північна Америка	54	12,9	372	14,5
Південна Америка	33	7,9	656	5,0
Європа	31	7,4	742	4,2
Азія	260	62,3	4730	5,5

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4	5
Африка	38	9,1	1419	2,7
Океанія	1,5	0,4	44	3,4

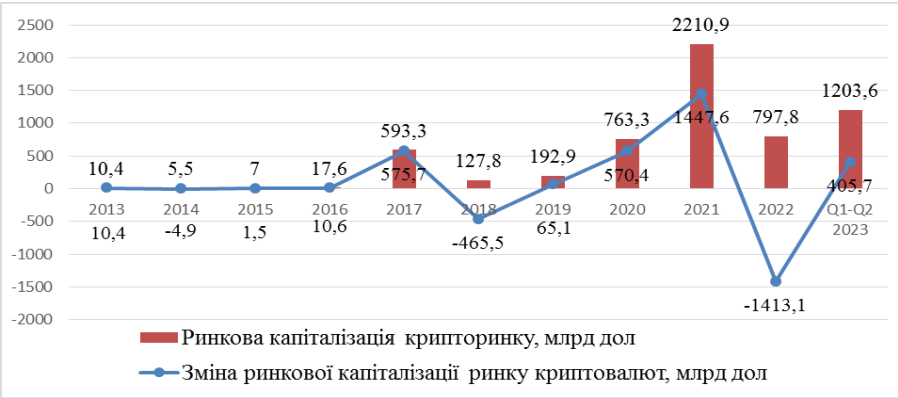

Рисунок 2.1 – Динаміка ринкової капіталізації крипторинку за 2013-2023 роки, млрд дол
Джерело: побудовано автором на основі [56; 78]

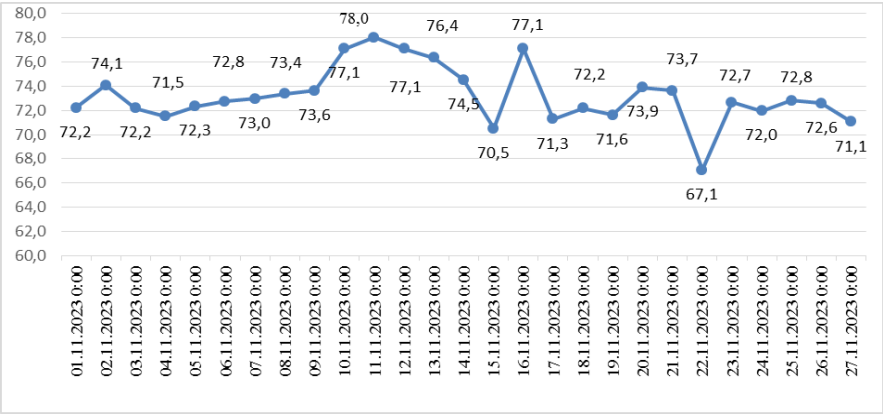

Рисунок 2.2 – Динаміка Індексу страху та жадібності криптовалют за період 01.11.2023-27.11.2023 року
Джерело: побудовано автором на основі [74]

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою 10 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Таблицю або рисунок, подані на альбомному листі, розміщують таким чином, щоб її можна було читати з поворотом за годинниковою стрілкою.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на іншу сторінку. У цьому випадку у перенесеній частині таблиці визначають нумерацію колонок, починаючи з першої. Над перенесеною частиною таблиці по лівому краю таблиці вказують таке: «Продовження таблиці 2.1».

У таблиці не повинно бути пустих клітинок. Тому при її заповненні користуються таким умовними позначеннями:

«...» – дані відсутні;

«—» (тире) – дані не мали місця;

«х» – показник не має сенсу;

«0,0» – дані є, але їх числові значення менше прийнятої у таблиці одиниці точності.

Формули у кваліфікаційній роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля аркушу на рівні відповідної формули в круглих дужках. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Подання формули здійснюється у спеціальному редакторі формул Microsoft Equation 3.0. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації: а) якщо у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) якщо цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

Приклад:

Приріст поточної вартості майбутніх доходів унаслідок інвестицій визначається так:

$$V_m = \frac{C_m}{(1 + R_i)^{m+1}} \times \left[\frac{R_k}{R_i} - 1 \right] \quad (3.2)$$

де V_m – приріст поточної вартості майбутніх доходів;
 C_m – розмір інвестицій (втрачених доходів) у період m ;
 R_k – норма віддачі всіх інвестицій рівня k .

Правила цитування та посилання на використані інформаційні джерела

При здійсненні посилань на першоджерела у тексті, порядковий номер джерела за переліком інформаційних джерел і номера відповідних сторінок, вказуються в квадратних дужках. Наприклад: «З необхідністю переформатувати бізнес зіткнулося близько 50% підприємств України, які в умовах війни були вимушені мігрувати в інші райони України, диверсифікувати повністю власну лінійку продукції та перейти до нових бізнес моделей, які передбачають зміну фінансової системи підприємства, формування нових видів грошових потоків тощо» [5, с. 4].

Вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться у тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту, оскільки це викликає зміни його змісту. За потреби вибіркового цитування ставляться три крапки у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, у кінці);

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело.

Посилання в тексті кваліфікаційної роботи на таблиці та рисунки є обов'язковим. Формати подання інформації такі:

– «...дослідження дозволило виявити ключові принципи

фінансового менеджменту (рис. 1.2)»;

– «...результати розрахунків фінансових показників наведено в аналітичній таблиці (табл. 2.2).»

Посилання на формули здійснюють так: «...у формулі (2.1)». При повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації вказують слово «дивись», наприклад, «дивись таблицю 1.3» або «див. таблицю 1.3).

Порядок оформлення переліку інформаційних джерел

Використані джерела включають до загального переліку в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Зразок оформлення переліку інформаційних джерел наводиться в додатку Л.

Порядок оформлення додатків

Кожний додаток починають з нової сторінки. Він повинен мати заголовок, надрукований угорі посередині сторінки, наприклад «Додаток А».

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ї. За додатком Я слідує додатки АА, АБ, АВ.

Розміщені в додатках ілюстрації, таблиці та формули, якщо кількість їх одиниць більша, ніж одна, нумерують у межах кожного додатку таким чином: рис. Д. 2 – другий рисунок додатку Д; формула (А. 1) – перша формула додатку А.

ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Загальні положення та процедура захисту

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі вищої освіти, які повністю виконали навчальний план.

Кваліфікаційна робота подається на кафедру за десять днів до початку роботи екзаменаційної комісії. Вона має бути підшита і мати жорстку обкладинку. На титульній сторінці мають бути особисті підписи автора, керівника та рецензента (за потребою). Кваліфікаційна робота зберігається на кафедрі до захисту.

Дозвільна процедура подання кваліфікаційної роботи до захисту така:

- питання щодо подання кваліфікаційної роботи до захисту розглядається на засіданні кафедри; процедура є персоніфікованою; здійснюється в присутності керівника;

- рішення про допуск здобувача вищої освіти до захисту на підставі виконаної ним кваліфікаційної роботи протоколюється;

- завідувачем кафедри на титульному листі роботи фіксується факт допуску до захисту відповідної кваліфікаційної роботи: робиться відповідний запис, ставиться підпис завідувача кафедри, визначається дата;

- у випадку, коли кваліфікаційна робота за змістом і порядком оформлення матеріалу, не відповідає вимогам вищого навчального закладу, питання про допуск здобувача вищої освіти до захисту слухається на засіданні кафедри вдруге в присутності виконавця і керівника;

- у разі, якщо кафедра не рекомендує до захисту кваліфікаційну роботу, робиться виписка з протоколу засідання кафедри з подальшим розглядом її на рівні директора навчально-наукового інституту денної освіти і ректора ПУЕТ.

Захист кваліфікаційної роботи здійснюється на засіданні екзаменаційної комісії. Слухання захисту відкрите та може відбуватися у формі он-лайн та офф-лайн конференцій.

Підготовка здобувача вищої освіти до захисту кваліфікаційної роботи передбачає таке: ознайомлення зі змістом відгуку керівника та зовнішньої рецензії; складання тексту або тез виступу; підготовку наочності (роздаткового матеріалу та слайдів у вигляді презентації виконаної в Canva, PowerPoint тощо); ознайомлення керівника з текстом виступу та наочними матеріалами.

Наочність передбачає висвітлення здобувачем вищої освіти основних наукових положень, які виносяться на захист. Цей матеріал супроводжується відповідною аргументацією, яка надається автором роботи у вигляді таблиць, рисунків тощо. Крім цього, якщо захист відбувається офф-лайн, здобувач вищої освіти готує наочний матеріал у роздрукованому вигляді. Число таких комплектів повинно відповідати кількості членів екзаменаційної комісії.

Для доповіді здобувачу вищої освіти надається 10 хвилин. За цей час він повинен висвітлити актуальність теми, структуру роботи, мету, завдання дослідження, визначити його об'єкт і предмет, висвітлити сутність одержаних за результатами дослідження висновків і довести обґрунтованість запропонованих пропозицій.

Після виступу члени екзаменаційної комісії та інші присутні на захисті особи задають доповідачеві питання. Подальша протокольна послідовність така: керівник дає загальну оцінку кваліфікаційної роботи (за його відсутності зачитується відгук), голова екзаменаційної комісії оголошує зміст зовнішньої рецензії, здійснюються відповіді здобувача вищої освіти на зауваження рецензента та відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії.

Рішення екзаменаційної комісії щодо оцінки за виконану кваліфікаційну роботу та присвоєння кваліфікації і видачі диплому приймається у день захисту на закритому засіданні по закінченні захисту всіх кваліфікаційних робіт. Результати захисту кваліфікаційної роботи визначаються екзаменаційною комісією колегіально. Факти захисту та одержання здобувачем вищої освіти певної оцінки фіксуються у таких документах: протокол засідання екзаменаційної комісії, залікова книжка, завдання та календарний графік виконання кваліфікаційної роботи.

Здобувач вищої освіти, який отримав на захисті кваліфікаційної роботи незадовільну оцінку може бути допущений до повторного захисту протягом трьох років після закінчення вищого навчального закладу. В межах дії екзаменаційної комісії поточного року, повторне слухання не відбувається.

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

При оцінюванні кваліфікаційної роботи до уваги беруться такі параметри:

1) науковий рівень дослідження (ступінь розкриття теми, структурно-логічної узгодженості викладення матеріалу за розділами та підрозділами, ґрунтовність висновків і пропозицій тощо);

2) підтвердження науково-практичної цінності роботи (публікації автора, участь у науково-практичних конференціях, внесок у розробку наукових тем кафедри тощо);

3) дотримання правил оформлення тексту (рівень відповідності діючим стандартам);

4) результати захисту роботи (змістовність доповіді, ступінь володіння матеріалом, правильність відповідей на питання, що були поставлені членами комісії, вміння вести наукову полеміку, тощо).

Оцінка **«Відмінно»**, 90–100 балів, «А» – реальна робота виконана на актуальну тему, в ній наведено аналіз проблеми, яка досліджується. Робота виконана із застосуванням комп'ютерної техніки для розрахунків.

Здобувач вищої освіти під час захисту повинен продемонструвати вміння застосовувати глибокі теоретичні знання для практичного вирішення актуальних питань, відстоювати запропоновані науково-теоретичні і практичні положення. Захист супроводжується наочними матеріалами, які розкривають сутність роботи. Відповідь здобувача вищої освіти під час захисту повинна показувати глибокі знання, формулюватися правильно (за змістом, логікою та стилем).

Оцінка **«Дуже добре»**, 82–89 балів, «В» – тема роботи розкрита, але спостерігаються окремі недоліки неprinципового характеру: в теоретичній частині поверхово зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не виявлені, недостатньо використані інформаційні матеріали організації-замовника. Відгук і рецензія позитивні, доповідь логічна, проголошена послідовно, відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії в цілому правильні, оформлення роботи відповідає вимогам. Здобувач вищої освіти показав вільне і глибоке володіння змістом роботи, використовував ілюстративний матеріал, має широкий професійний світогляд, уміння логічно мислити, вільно володіє науковою термінологією. Проте, при відповіді на запитання здобувачем вищої освіти були допущені незначні неточності, які він не зумів повністю виправити після того, як на них було звернуто увагу з боку членів екзаменаційної комісії.

Оцінка **«Добре»**, 74–81 балів, «С» – тема роботи розкрита, але спостерігаються окремі недоліки неprinципового характеру: в теоретичній частині поверхово зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не виявлені, недостатньо використані інформаційні матеріали організації-замовника, є окремі зауваження в рецензії та відгуках, доповідь логічна, проголошена послідовно, відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії в основному

правильні, оформлення роботи в межах вимог. На захисті здобувач вищої освіти показав, що він в основному володіє змістом кваліфікаційної роботи, під час доповіді використовувався ілюстративний матеріал, в якому були деякі помилки та неточності, при відповіді на запитання здобувачем вищої освіти були допущені незначні неточності, які він однак так і не зумів повністю виправити після того, як на них була звернута увагу з боку членів екзаменаційної комісії, в основному володіє науковою термінологією.

Оцінка **«Задовільно»**, 64–73 балів, «D» – тема роботи в цілому розкрита, але спостерігаються недоліки змістового характеру: нечітко сформульована мета роботи, аналіз літературних джерел здійснено без опрацювання нових літературних джерел, в аналітичній частині аналіз проведено поверхнево, добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований, заходи і пропозиції, рецензії і відгуки містять окремі зауваження, є зауваження щодо оформлення роботи. На захисті здобувач показав, що він в основному володіє змістом роботи, проте, доповідь прочитана за текстом і містить несуттєві помилки. Під час доповіді використовувався ілюстративний матеріал, в якому мають місце деякі помилки та неточності, відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії були не зовсім чітко сформульовані, не завжди повні. Візуальне супроводження роботи недостатнє.

Оцінка **«Задовільно достатньо»**, 60–63 балів, «E» – тема роботи в основному розкрита, але містить ряд недоліків: нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ має виражений компілятивний характер, відсутній аналіз літературних джерел, в аналітичній частині аналіз проведено з помилками, рецензії і відгуки містять зауваження, доповідь прочитана за текстом, побудована нелогічно і містить помилки. Під час доповіді використовувався ілюстративний матеріал, в якому теж були деякі помилки та неточності і при коментуванні якого здобувач наражався на певні труднощі, які важко долав, відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії не повні. Є зауваження щодо оформлення роботи.

Оцінка **«Незадовільно»**, 35–59 балів, «FX» – нечітко сформульована мета роботи, розділи погано пов'язані між собою, відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел, аналіз виконаний поверхнево, переважає описовість на шкоду системності і глибини. Оформлення роботи далеке від зразкового. Ілюстрації до захисту відсутні. На захисті здобувач показав, що він не володіє частиною змісту роботи, його доповідь нелогічна і містить серйозні

помилки, а ряд висновків неправильно обґрунтовуються чи взагалі є неправильними. Під час доповіді використовувався ілюстративний матеріал, але змістовно прокоментувати його здобувач не міг. Відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії були нечіткими і поверховими.

За кредитно-модульною системою організації навчального процесу оцінювання виконання та захисту кваліфікаційної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ЄКТС. За 100-бальною шкалою 60 балів відводиться для оцінки змісту, 10 балів за оформлення та 30 балів за захист кваліфікаційної роботи.

Критерії оцінювання наведені у додатках П, Р, С.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Тематика кваліфікаційних робіт

1. Діагностика фінансової кризи на підприємстві та шляхи попередження банкрутства.
2. Моніторинг фінансового стану підприємства як метод антикризового управління.
3. Розробка фінансової стратегії суб'єктів підприємництва: організаційний та методичний аспекти.
4. Управління формуванням і використанням фінансового потенціалу підприємства.
5. Шляхи реалізації фінансово-економічного оздоровлення підприємства.
6. Платоспроможність підприємства: фактори впливу та шляхи підвищення.
7. Фінансовий контролінг суб'єктів підприємництва: проблеми впровадження та ефективного функціонування.
8. Стратегія забезпечення фінансової стійкості підприємства: сутність та механізм розробки.
9. Методичний інструментарій управління грошовими потоками суб'єктів підприємництва та шляхи його вдосконалення.
10. Механізм забезпечення фінансової стійкості малих підприємств та напрями його вдосконалення.
11. Управління прибутком підприємства та його вдосконалення.
12. Оцінка вартості бізнесу та механізм управління нею (на прикладі акціонерного товариства).
13. Управління ризиками як складова фінансового менеджменту підприємства.
14. Управління фінансовою стійкістю підприємства та шляхи його вдосконалення.
15. Фінансова безпека суб'єктів підприємництва та напрями її підвищення.
16. Фінансовий моніторинг управління майном суб'єктів підприємництва.
17. Фінансове управління основним капіталом підприємства.
18. Фінансове управління оборотним капіталом підприємства.
19. Фінансування реструктуризації суб'єктів підприємництва.
20. Формування системи фінансового контролінгу на підприємствах споживчої кооперації.
21. Вартісний підхід в управлінні фінансами підприємств.

22. Реструктуризація суб'єктів підприємництва: сутність і досвід проведення в Україні.
23. Зовнішнє фінансування підприємницької діяльності.
24. Управління фінансовими ризиками на підприємстві.
25. Комплексна оцінка фінансової безпеки підприємства.
26. Оцінка бізнесу та її використання у фінансовому менеджменті.
27. Управління позиковим капіталом підприємства.
28. Фінансові аспекти партнерської взаємодії підприємницьких структур.
29. Проблеми та перспективи застосування сучасних інформаційних систем у фінансовому менеджменті.
30. Фінансування інноваційного розвитку підприємства: сучасний стан і перспективи.
31. Ділова активність підприємства: оцінка та шляхи підвищення.
32. Бюджетування в системі фінансового планування на підприємстві.
33. Розробка інвестиційної політики суб'єкта підприємництва.
34. Фінансування стійкого розвитку суб'єкта підприємництва
35. Формування й управління інвестиційним портфелем цінних паперів суб'єкта підприємництва.
36. Сучасний інструментарій прогнозування та планування фінансових результатів діяльності суб'єктів підприємництва.
37. Досудова санація суб'єктів підприємництва: планування та фінансове забезпечення.
38. Оцінка сучасного стану та основні напрями розвитку інститутів спільного інвестування в Україні.
39. Іпотечне кредитування в Україні: стан і перспективи розвитку.
40. Оцінка стану та напрями розвитку ринку корпоративних цінних паперів в Україні.
41. Аналіз і тенденції розвитку українського ринку цінних паперів.
42. Кредитні спілки в системі фінансового забезпечення підприємств малого та середнього бізнесу.
43. Стан і перспективи розвитку ринку депозитних послуг в Україні.
44. Валютний ринок України: проблеми та перспективи розвитку.
45. Лізинговий механізм довгострокового фінансування підприємства.
46. Домогосподарства як суб'єкти фінансового ринку України.
47. Організація діяльності та проблеми розвитку недержавних пенсійних фондів в Україні.
48. Управління активами недержавного пенсійного фонду.

49. Проблеми та перспективи кредитування населення в Україні.
50. Фінансова стабільність комерційного банку та проблеми її забезпечення в сучасних умовах.
51. Методика оцінки платоспроможності й надійності страхових компаній та її вдосконалення.
52. Особливості становлення та функціонування страхового ринку України.
53. Управління грошовими потоками страхових компаній: методичне та інформаційне забезпечення.
54. Інвестиційна діяльність страхової компанії.
55. Формування та проблеми розвитку ринку страхування життя в Україні.
56. Моделювання фінансового розвитку страхової компанії.
57. Фінансовий менеджмент у страхових організаціях: особливості організації та шляхи вдосконалення.
58. Проблеми та перспективи розвитку майнового страхування в Україні.
59. Проблеми та перспективи розвитку особистого страхування в Україні.
60. Оцінка сучасного стану й перспективи розвитку ризикових видів страхування в Україні.
61. Проблеми та перспективи розвитку фондів соціального страхування в Україні (зайнятості, тимчасової непрацездатності, професійних захворювань, медичного страхування).
62. Сучасний стан і перспективи розвитку туристичного страхування в Україні.
63. Розвиток перестрахування як засіб забезпечення фінансової стійкості страхової компанії.
64. Фінансова санація страхової компанії: особливості й методи проведення.
65. Страхування життя в Україні: проблеми та перспективи проведення.
66. Страховий захист підприємницької діяльності в сучасних умовах.
67. Фінансово-кредитний механізм стимулювання розвитку малого й середнього підприємництва та його вдосконалення.
68. Контролінг використання фінансових ресурсів територіальних громад.
69. Податкове навантаження суб'єктів підприємництва: оцінка та напрями оптимізації.
70. Оподаткування малого підприємництва в Україні та шляхи його вдосконалення.

71. Формування і використання фінансових ресурсів територіальних громад.
72. Фінансовий механізм стимулювання регіонального розвитку.
73. Управління фінансами бюджетних установ.
74. Система пенсійного забезпечення в Україні: оцінка стану та основні напрями реформування.
75. Сучасний механізм формування місцевих бюджетів в Україні.
76. Інвестиційний потенціал регіону: методи оцінки та розвитку.
77. Платежі за ресурси як засіб оптимізації природокористування.
78. Місцеві податки та збори як джерело формування доходів місцевих бюджетів.
79. Особливості розвитку та напрями активізації страхового ринку України в умовах сучасних економічних викликів
80. Місце та роль системно важливих банків у забезпеченні фінансової стабільності в економіці України
81. Бюджетна безпека України в умовах фінансової нестабільності
82. Діджиталізація страхового ринку України: розвиток, сучасний стан та перспективи впровадження
83. Розвиток ринку капіталу в контексті фінансової безпеки України
84. Структура капіталу підприємництва та шляхи її оптимізації в умовах невизначеності
85. Стан та перспективи розвитку ринку віртуальних активів в Україні
86. Трансформація фінансового менеджменту підприємства в умовах воєнного стану
87. Фінансова безпека як умова фінансової стійкості підприємства
88. Міжбюджетні відносини в контексті реформи децентралізації
89. Стабільність банківської системи України та шляхи її забезпечення
90. Фінансові технології як драйвер розвитку індустрії фінансових послуг
91. Фінансове забезпечення розвитку підприємств малого бізнесу в умовах сучасних викликів
92. Ринок криптовалют в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку
93. Економіко-математичне моделювання портфеля українського банку в умовах невизначеності
94. Управління інвестиційним розвитком регіону
95. Фінансовий потенціал банку в умовах сучасних економічних викликів в Україні

ДОДАТОК Б
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти (заочно-дистанційного
навчання)

Форма навчання _____
(денна, заочна)

Кафедра фінансів та банківської справи

Допускається до захисту
Завідувач кафедри

_____
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

« _____ » _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

« _____ »
(за матеріалами _____)
(повна назва підприємства)

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок
освітня програма «Фінанси і кредит»

ступеня магістр

Виконавець роботи _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
(підпис, дата)

Науковий керівник _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

_____
(підпис, дата)

Рецензент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Полтава 20__

ДОДАТОК В

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри фінансів та
банківської справи

«_____» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ ТА КАЛЕНДАРНИЙ ГРАФІК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

на тему «_____»

(за матеріалами «_____»)

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

освітня програма «Фінанси і кредит»

ступеня магістр

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Затверджена наказом ректора № _____ від «_____» _____ 20__ р.

№ п/п	Зміст роботи	Термін виконання	Термін фактичного виконання
1.	Затвердження завдань та календарного плану підготовки кваліфікаційної роботи, складання розгорнутого плану роботи		
2.	Визначення об'єкта дослідження та ознайомлення з даними щодо його діяльності		
3.	Підбір, вивчення і обробка інформації, необхідної для виконання кваліфікаційної роботи		
4.	Написання першого розділу		
5.	Складання аналітичних таблиць, проведення розрахунків		
6.	Проведення економіко-математичного моделювання, написання другого розділу		
7.	Написання третього розділу. Розробка та обґрунтування пропозицій		
8.	Подання першого варіанту роботи		

	науковому керівнику		
10.	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень наукового керівника		
11.	Подання кваліфікаційної роботи на кафедру		
12.	Подання роботи на зовнішнє рецензування		

Дата видачі завдання « ____ » _____ 20 ____ р.

Здобувач вищої освіти _____
(підпис)

Науковий керівник _____
(підпис) (науковий ступінь, вчене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота

оцінена на _____
(балів, оцінка за національною шкалою, оцінка за ЄКТС)

Протокол засідання ЕК № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.

Секретар ЕК _____
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ДОДАТОК Г

ЗатверджуюЗав. кафедри _____
(підпис)**Погоджено**Науковий керівник _____
(підпис)_____
(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)_____
(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

«_____» _____ 20.. р.

«_____» _____ 20.. р.

План

кваліфікаційної роботи здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок освітня
програма «Фінанси і кредит»

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему _____

(назва теми та підприємства, організації)

(за матеріалами _____)

*(назва підприємства, організації)***Вступ**

1. _____
  - 1.1. _____
  - 1.2. _____
  - 1.3. _____
2. _____
  - 2.1. _____
  - 2.2. _____
  - 2.3. _____
3. _____
  - 3.1. _____
  - 3.2. _____
  - 3.3. _____

Висновки**Здобувач***вищої освіти*_____
(підпис)_____
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

«_____» _____ 20.. р.

ДОДАТОК Д

Відгук наукового керівника

на кваліфікаційну роботу, виконану здобувачем вищої освіти 2 курсу ступеня магістра спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітня програма «Фінанси і кредит»

(ПІБ)

Тема роботи: «_____»,
що виконана за матеріалами _____
(назва організації, підприємства, установи)

Орієнтовна схема рецензії

1. Актуальність теми.
2. Стисла характеристика кожного розділу кваліфікаційної роботи: послідовність та логічність, повнота та достовірність, використання передового досвіду та сучасних методів дослідження (економіко-математичних методів, програмних продуктів і ПЕОМ), обґрунтування рішень, практична значимість пропозицій, цілеспрямованість та практичне використання результатів дослідження, недоліки (при наявності).
3. Якість оформлення роботи, таблиць, графіків, діаграм тощо.
4. Загальний висновок (рекомендації до захисту).

Науковий керівник
(науковий ступінь, вчене звання)

(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ДОДАТОК Е

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу, виконану здобувачем вищої освіти 2 курсу ступеня магістра спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітня програма «Фінанси і кредит»

(ПІБ)

Тема роботи: «_____»,
що виконана за матеріалами _____
що виконана на матеріалах _____

(назва організації, підприємства, установи)

У рецензії необхідно дати об'єктивну оцінку актуальності теми дослідження, охарактеризувати зміст роботи (з обов'язковими критичними зауваженнями) з погляду логіки побудови, повноти висвітлення теми, розуміння її проблемних питань, глибини проведення аналізу, наявності елементів наукової новизни, самостійних оцінок, інноваційних рішень, рівня використання сучасних методів дослідження, інформаційних технологій і т. п. Варто звернути увагу на достовірність наведених даних, коректність розрахунків, якість оформлення тексту роботи, таблиць, графіків тощо.

Відмічаються недоліки роботи (сумнівні твердження, необґрунтованість висновків, некомплексний підхід, непрофесійні рекомендації тощо).

Наприкінці рецензії надається оцінка відповідності/невідповідності кваліфікаційної роботи в цілому вимогам до неї, пропонується оцінити її на відмінно/добре/задовільно, надається висновок про рекомендацію до захисту в екзаменаційній комісії за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок освітня програма «Фінанси і кредит» та присвоєння її автору ступеня магістра.

Рецензент, _____
 (посада, назва підприємства, (підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
 організації, установи)*

«_____» _____ 20... р.

МП

* за потребою доповнюється інформацією про спеціальність та кваліфікацію рецензента

ДОДАТОК Ж

Зразок оформлення реферату

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота викладена на _ сторінках друкованого тексту, містить __ таблиць і __ рисунків. Складається зі вступу, трьох розділів, переліку інформаційних джерел (__ найменувань) і __ додатків.

Мета роботи – дослідження теоретичних положень і практичних аспектів формування і використання фінансових ресурсів суб'єктів господарювання, визначення основних напрямів удосконалення фінансового забезпечення підприємницької діяльності в сучасних умовах із метою підвищення її ефективності на підприємствах, які змінили форму власності.

Об'єкт дослідження – фінансові відносини у виробничій сфері, пов'язані зі створенням і використанням фінансових ресурсів.

Предмет дослідження – методи використання фінансів із метою підвищення ефективності виробництва.

Роботу виконано на матеріалах ПАТ «Ірклієвський сирозавод».

Результати дослідження. Розглянуті теоретичні й методичні основи формування і використання фінансових ресурсів в умовах трансформації економічної системи. Проаналізовані економічна природа та структура фінансових ресурсів. Здійснено комплексне обґрунтування впливу змін форм власності підприємницьких структур на розширення можливостей залучення необхідних для господарської діяльності ресурсів із зовнішніх і внутрішніх джерел. Узагальнено досвід формування фінансових ресурсів підприємницьких структур залежно від їх організаційно-правових форм господарювання. Доведено, що зі зміною форм власності, можливості залучення фінансових ресурсів для підприємницької діяльності значно розширюються, що дозволяє самостійно вибирати методи фінансового забезпечення за рахунок залучення коштів на фондовому ринку й ринку позикового капіталу.

Застосування нових підходів до визначення економічної природи та призначення фінансових ресурсів сприяло обґрунтуванню ряду теоретичних положень, що стосуються еволюційної ролі фінансів у забезпеченні господарської діяльності підприємств недержавної форми власності. Розроблено пропозиції, які стосуються оптимізації структури джерел формування фінансових ресурсів із метою підвищення

Продовж. дод. Е

ефективності їх господарської діяльності за допомогою запропонованих оптимізаційних моделей. Досліджено систему взаємовідносин підприємницьких структур із бюджетом при сплаті податків, що сприяло обґрунтуванню диференціації ставок податків залежно від галузевих умов і рівня виробничих процесів.

Доведено, що в умовах ринкової економіки для більшості підприємств важливими є проблеми їх адаптації до ринкового середовища, а також здатності забезпечувати фінансову стійкість і платоспроможність.

Ключові слова: ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ, ДЖЕРЕЛА ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ, ВЛАСНІ КОШТИ, ЗАЛУЧЕНІ КОШТИ, ПРИБУТОК.

ДОДАТОК И

Зразок реферату кваліфікаційної роботи англійською мовою

The qualification work is presented on _ pages of printed text, contains __ tables and __ figures. It consists of an introduction, three chapters, a list of information sources (__ titles) and __ appendices.

Purpose - to study the theoretical provisions and practical aspects of the formation and use of financial resources of business entities, to determine the main directions of improving the financial support of entrepreneurial activity in modern conditions in order to increase its efficiency at enterprises that have changed the form of ownership.

Object of research - financial relations in the production sector related to the creation and use of financial resources.

The subject of the study is methods of using finance to increase production efficiency.

The work is based on the materials of "_____".

Results of the study. The theoretical and methodological foundations of the formation and use of financial resources in the context of economic system transformation are considered. The economic nature and structure of financial resources are analyzed. A comprehensive substantiation of the impact of changes in the forms of ownership of business structures on expanding the possibilities of attracting the resources necessary for economic activity from external and internal sources is carried out. The experience of forming financial resources of entrepreneurial structures depending on their organizational and legal forms of management is generalized. It is proved that with the change of ownership forms, the possibilities of attracting financial resources for entrepreneurial activity are significantly expanding, which allows to independently choose the methods of financial support by raising funds in the stock market and the debt capital market.

The application of new approaches to the definition of the economic nature and purpose of financial resources has contributed to the substantiation of a number of theoretical provisions concerning the evolutionary role of finance in ensuring the economic activity of non-state-owned enterprises. Proposals have been developed to optimize the structure of sources of financial resources in order to increase the efficiency of their economic activities using the proposed optimization models. The system of relations between entrepreneurial structures and the budget when paying taxes is studied, which contributed to the justification of differentiation of tax rates depending on industry conditions and the level of production processes.

It is proved that in a market economy, the problems of their adaptation to the market environment, as well as the ability to ensure financial stability and solvency are important for most enterprises.

Keywords: FINANCIAL RESOURCES, SOURCES OF FINANCIAL RESOURCES, OWN FUNDS, BORROWED FUNDS, PROFIT.

ДОДАТОК К

Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	9
1.1 Сутність і зміст інвестиційної політики та її місце у фінансовій стратегії суб'єкта підприємництва.....	9
1.2 Порядок розробки інвестиційної політики суб'єкта підприємництва	18
1.3 Управління реалізацією інвестиційної політики суб'єкта підприємництва	27
Висновки за розділом 1	35
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ	36
2.1 Характеристика господарсько-фінансової діяльності ПАТ	36
2.2 Аналіз інвестиційної діяльності ПАТ за формами, об'єктами, джерелами фінансування	45
2.3 Аналіз ефективності інвестиційної діяльності ПАТ	54
Висновки за розділом 2.....	63
РОЗДІЛ 3 ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПАТ	64
3.1 Формування стратегічних цілей розвитку ПАТ та дослідження умов інвестиційної діяльності на 20 __–20 __роки	64
3.2 Обґрунтування типу інвестиційної політики ПАТ.....	73
3.3 Розробка інвестиційної політики за основними напрямками інвестування та їх взаємозв'язок.....	83
Висновки за розділом 3	92
ВИСНОВКИ.....	100
ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ.....	104
ДОДАТКИ.....	108

ДОДАТОК Л

Зразок оформлення переліку інформаційних джерел

Один автор

1. Педченко Н.С. Потенціал розвитку при стратегічному управлінні підприємством : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2012. 365 с.

Два автори

2. Подольська В.О., Яріш О.В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 488 с.

3. Карцева В.В., Прасолова С. П. Інститути міжнародного страхового ринку: навчальний посібник+навчальний тренінг Київ: «SBA-Print», 2020. 568 с.

Три автори

4. Педченко Н. С., Кімуржий М. І., Стрілець В. Ю. Стратегічне управління потенціалом розвитку підприємств житлово-комунального господарства: теорія, методологія, практика : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2020. 271 с.

Чотири і більше авторів

5. Прасолова С. П., Гасій О. В., Соколова А. М. та ін. Розвиток фінансового та реального секторів як ключовий фактор забезпечення економічної безпеки України : монографія / ; за заг. ред. канд. екон. наук, доцента С. П. Прасолової. Полтава : ПУЕТ, 2024. 196 с.

Багатотомний документ

6. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.

Матеріали конференцій

7. Яріш О.В., Воробйова О. Відкритий банкінг як напрям підвищення рівня фінансової інклюзії в Україні. Стратегія розвитку України: фінансово-економічний та гуманітарний аспекти: матеріали XXI Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди Дня працівників статистики (м. Київ, Інтерсервіс, 2023). С. 272-275. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/13857>

Словники

8. Чернявська О.В., Яріш О.В., Сененко І.А., Валенко О.А. Словник фахівця фондового ринку: навчальний посібник. Київ.: Центр навчальної літератури, 2013. 76 с.

Законодавчі та нормативні документи

9. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. №3480–IV: (поточна редакція). Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

Дисертації

10. Педченко Н.С. Потенціал розвитку підприємств і організацій споживчої кооперації при стратегічному управлінні» за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) : дис... д-ра. екон. наук : / Вищ. навч. закл. Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі", Полтава, 2013. 381 с.

11. Гудзь Т. П. Управління фінансовою рівновагою підприємства» зі спеціальності 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит»: дис... д-ра. екон. наук: Одеський національний економічний університет Одеса, 2019. 379 с.

12. Яріш О.В. Інвестиційна привабливість акцій відкритих акціонерних товариств за спеціальністю 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» : дис... канд. екон. наук : / Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, Харків, 2005. 254 с.

13. Сидоренко-Мельник Г.М. Методика діагностики фінансового стану господарюючих суб'єктів за спеціальністю 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» : дис... канд. екон. наук : Інститут економічного прогнозування НАН України, Київ, 2004. 260 с.

14. Глушенко Ю.А. Формування місцевих бюджетів в Україні» за спеціальністю 08.04.01 – фінанси, грошовий обіг і кредит дис... канд. екон. наук : НДФІ при Міністерстві фінансів України, Київ, 2004. 251 с.

15. Соколова А.М. Національний кооперативний рух в економіці ринкового типу: стан та перспективи розвитку» дис... канд. екон. наук : Вищ. навч. закл. Укоопспілки «Полтав. ун-т економіки і торгівлі», Полтава, 2011. 321 с.

16. Гасій О.В. Регіональна банківська система та механізм її функціонування» за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит. : дис... канд. екон. наук : Чернігівський національний технологічний університет, Чернігів, 2016. 271 с.

Автореферати дисертацій

17. Гудзь Т. П. Управління фінансовою рівновагою підприємства : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.08. Одеса, 2019. 37 с.

Частина книги

18. Сидоренко-Мельник Г. М. Актуальні методики та інформаційні технології у сфері фінансової бізнес-аналітики: застосування та потенціал / Г. М. Сидоренко-Мельник // Розвиток

фінансового та реального секторів як ключовий фактор забезпечення економічної безпеки України : монографія / С. П. Прасолова, О. В. Гасій, А. М. Соколова та ін. ; за заг. ред. канд. екон. наук, доцента С. П. Прасолової. Полтава. ПУЕТ, 2024. 196 с. С. 167-196.

Статті із продовжуваних та періодичних видань

19. Гудзь Т.П. Банківська система України в умовах війни. *Науковий вісник ОНЕУ*. 2023. №1/2. С. 24-32.

20. Педченко Н. С., Стрілець В. Ю., Яріш О. В., Сокіл А. А., Муха М. Ю. Державна підтримка відновлення малого підприємництва в Україні у післявоєнний період: галузевий аспект. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент»*. 2023. № 57. С. 37-47.

Електронні ресурси

21. Прасолова С.П., Яріш О.В. Теоретико-прикладний аспект забезпечення фінансової стабільності банківської системи України на основі ефективного функціонування трансмісійного механізму. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*, 2023. Випуск 3 (109). URL : <http://puet.poltava.ua/index.php/economics/issue/archive>

22. Olena Yarish, Svitlana Prasolova. (2023). Comparative assessment of the basic factors of financial and economic restoration of global competitiveness of Ukraine in the post-war period. *Economy and Market Communication Review* - ?asopis za ekonomiju i tr?i?ne komunikacije. International scientific journal of the College of modern management of Pan-European University «Apeiron» in Banja Luka, Godina/Vol. XIII. №1. P. 164-180 URL : <https://emc-review.com/sites/default/files/EMC-XIII-broj-1.pdf>.

ДОДАТОК М
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Погоджено
Керівник підприємства

_____
(підпис)   (ініціали та прізвище)
« _____ » _____ 20.. р.
МП

Довідка*
про рекомендації щодо впровадження та використання
результатів дослідження по кваліфікаційній роботі

здобувача вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок », освітня програма «Фінанси і кредит»
освітнього ступеня магістра
форми навчання _____

(денної, заочної, заочно-дистанційної)

_____
(прізвище та ініціали)

на тему _____

_____,
підготовлену за матеріалами підприємства (організації, установи)

Результати кваліфікаційної роботи дозволили визначити такі
рекомендації:

_____
_____

Здобувач вищої
освіти
Науковий керівник

_____
(підпис)

_____
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____
(підпис)

_____
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Примітка:

* — форма необов'язкова. Заповнюється при наявності обґрунтованих пропозицій.

ДОДАТОК Н

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Погоджено

Директор науково-навчального центру

_____
 (підпис)   (ініціали та прізвище)
 « ____ » _____ 20.. р.   **МП**

Довідка

**про рекомендації щодо впровадження та використання
результатів дослідження по кваліфікаційній роботі в освітньому
процесі Полтавського університету економіки і торгівлі**

здобувача вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок», освітня програма «Фінанси і кредит»
освітнього ступеня магістра
форми навчання _____

(денної, заочної, заочно-дистанційної)

_____
(прізвище та ініціали)

на тему _____

підготовлену за матеріалами підприємства (організації, установи)

Впровадити такі рекомендації: _____

Здобувач вищої

освіти

Науковий керівник

_____
(підпис)

_____
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____
(підпис)

_____
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ДОДАТОК П
Зразок бланка оцінювання кваліфікаційної роботи

Оцінювання
кваліфікаційної роботи, виконаної здобувачем вищої освіти

(прізвище, ім'я, по-батькові)

зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітня програма «Міжнародний бізнес»
ступеня бакалавра

на тему «_____» (за
матеріалами «_____»)

№ з/п	Критерії оцінювання	Бали
1.	Зміст (до 60 балів)	
2.	Оформлення та організація виконання (до 10 балів)	
3.	Захист (до 30 балів)	
	Всього балів	
	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	
	Оцінка за шкалою ECTS	

Підпис членів екзаменаційної комісії:

_____
(підпис)   (Ініціал, ПРІЗВИЩЕ)

_____
(підпис)   (Ініціал, ПРІЗВИЩЕ)

_____
(підпис)   (Ініціал, ПРІЗВИЩЕ)

Протокол засідання ЕК № ____ від «____» _____ 20__ р.

Секретар ЕК _____
(підпис)   (Ініціал, ПРІЗВИЩЕ)

Дата захисту: «__» _____ 20__ р.

ДОДАТОК Р

Шкала оцінювання результатів захисту кваліфікаційної роботи

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного захисту
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним виконанням за новою темою і захистом